

AB 2-0450

20466

DIARIE Nr

K. LANTBRUKSSTYRELSEN

8 OKT. 1931

AB 2-0450

Förslag
till

Lilla Träskets torrlägningsföretag

i Grödinge socken och Stockholms län.
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1920 av
Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

KOSTNADSFÖRELNINGSLÄNGD

Fastighet	Registernummer	Mantal	Ä g a r e s n a m n	Sökande	Ej sökande	Deltager i kostnaden										
						Värde		Värde		Förbättringsvärde	med proscent	för torr-läggningen med		för förrättningen med		
						före företaget	kr. öre	efter företaget	kr. öre			kr. öre	kr. öre	kr. öre	kr. öre	
Brötsta eller Träskmossen	1'	1	A. B. Installörskontor (C. Löderberg)	1		1 057	-	1 480	-	423	-	2.36	410	17	21	93
lilla (Enbaken)	15	0.17	Ture Öster	1		1 419	-	3 060	-	1641	-	9.16	1 592	-	85	13
" (Körören)	15	0.17	Harry Johansson	1		25	-	40	-	15	-	0.08	13	90		74
" (Eldtorntalags)	13	0.30	Carl J. Andersson	1		2 245	-	4 410	-	2 165	-	12.08	2 099	50	112	27
Olbergan (")	17	0.015	" " "	1		272	-	960	-	688	-	3.84	667	39	35	69
" (Enbaken)	19	0.19	Ture Öster	1		100	-	250	-	150	-	0.84	145	99	7	81
" (Körören)	19	0.19	Harry Johansson	1		1 924	-	3 823	-	1 899	-	10.60	1 842	27	98	51
Brötsta eller Snäckstornik	62	0.6	A. B. Installörskontor (C. Löderberg)	1		1 555	40	6 487	60	4 932	20	27.52	4 782	96	255	76
Eldtornta	25	0.187	C. A. Hennings	1		221	20	503	40	282	20	1.58	274	60	14	68
"	15	1/4	C. L. Jansson	1		148	60	482	20	333	60	1.86	323	27	17	29
"	16	1/8	" " "	1		67	50	254	50	187	-	1.04	180	75	9	67
"	17	1/8	Johan Fredr. Larsson	1		92	50	325	50	233	-	1.30	225	94	12	08
"	14	3/8	" " "	1		322	40	1 026	60	704	20	3.93	683	03	36	53
Viad	12'3'	2/3, 2/3 2/3	Institutet för husdjurs förädling	1		1 563	10	3 450	70	1 887	60	10.53	1 830	11	97	86
Träskmossen	1'	låg	A. Holm	1		15	20	38	60	23	40	0.13	22	59		121
Eldtornta	24	0.15	Institutet för husdjurs förädling	1		36	80	75	20	38	40	0.22	38	24	2	04
Brötsta eller Snäckstornik	63	0.4	A. B. Installörskontor (C. Löderberg)	1		1 503	10	3 820	80	2 317	70	12.93	2 247	22	120	17
Summa						12 567	80	30 488	10	17 920	30	100.00	17 379	93	929	37

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den vätnad, som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring.

Snäckstornik den 26 februari 1930

U t l å t a n d e

Synemännens utlåtande rörande utdikning av mark tillhörande Snäckstavi, Sibb, Olberga, Bröta, Eldtomta, Viad och Träskmossen i Grödinge socken och Stockholms län, avläst vid syneförrättning enligt vattenlagen år 1920.

Läro.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget 5 km. sydväst om Grödinge kyrka. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdet markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 55,71 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet vattensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungöresen den 13 april 1922 med n:o 62 och 63 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes resolution

av den 2 september 1928 förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning, och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som vattenavledning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Lilla Träskets torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes i hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehåller ett höjdläge lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattenytan vid närmaste punkt i avloppsdike dit vat-

ten kan ledas, med tillägg för fall för längre från avlopp belägen mark. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp i kartan betecknat med A-B-C samt ett avlopp från mark tillhörande Sibble, Olberga och Bröta i kartan betecknat med D-E. Avloppen hava jämväl markerats med tvenne jämnloppande röda linier för öppen ledning och en tjockare röd linie för täckt ledning.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsomfäst har för huvudavloppet beräknats till 5.19 km^2 . Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximiavrinningen beräknats till 100 sekl. pr. km^2 och medelavrinningen till 10 sekl. pr. km^2 . Maximivattenmängden skulle sålunda bli $0.52 \text{ m}^3/\text{sek.}$ och medelvattenmängden $0.05 \text{ m}^3/\text{sek.}$

För huvudavloppet föreslås följande dimensioner:

a) sträckan 8-7+80 (20 meter)

Bottenlutning 1.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.5

b) sträckan 7+80-2+50 (120 meter)

För denna sträcka föreslås täckt ledning av 20" cement-rör i lutning 1.5:1000. Vid ledningens in- och utlopp läggas 21" trumavslut. Ledningen förses med 4 st. inspektionsbrunnar i läge, som såväl plan- som profilritningen utvisar. För inspektionsbrunnarne är särskild ritning upprättad. Den täckta ledningen skall täckas av ett minst 1.0 meter tjockt jordlager.

c) sträckan 2+50-0 (250 meter)

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.20 meter

Sidolutning 1:1.5

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av 0.85 meter och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0.25 meter.

d) sträckan 0-0 (100 meter)

Bottenlutning 0.0:1000

Bottenbredd 1.00 meter

Sidolutning 1:1.5

Sidoavloppet har endast ett mindre nederbördsområde varför några särskilda hydrografiska beräkningar ej ansetts erforderliga. Minsta bottenlutning för detta avlopp har före-

slagits till 0.5:1000 och bottenbredden till 0.20 meter samt

sidolutningen till 1:1.5

Avloppens djup have föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av skandenas i företaget ingående mark.

I den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvigningspöslarna angivna, varjämte höjden över det antagna utförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna, samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritning och får påbörjas efter den 1 maj 1920 och skall vara fullbordat senast innan den 1 november 1922. Har företaget icke bragts till slut inom nysannämnda tid vare frågan om företaget

förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller ge-
nom företagets inställande synnerligt men skulle upstå,
kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före näm-
da tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordan-
de på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på
egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras
gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för hand-
havandet av med företaget förenade angelägenheter utses en
styrelse vilken enligt beslut skall bestå av 3 ledamöter och
2 suppleanter.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens
Befallningshavande. Sker ändring i styrelsens sammansätt-
ning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till
Konungens Befallningshavande. Jämlikt 2 kap. 21 § vatten-
lagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konung-
ens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkstäl-
las eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl
vid dess första upptagande som vid framtida rensningar upp-
läggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de
nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på
lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskä-
ras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt av-
lopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å
den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 1 bro för
utfartsväg. Densamma har funnits före den 1 januari 1921,
varför dess ombyggnad skall såväl bekostas som verkställas
av torrlägningsföretaget. Särskild förelagsritning har
för densamma upprättats.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras
under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av 1
länets tjänstgörande Statens lantbruksingeniör eller annan av
vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessomellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som här nedan angives för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtaga utan övriga intressenters hörande.

Den nyuppförda bronns underhåll skall bekostas av den eller de som hittills haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas, och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans på-

tagliga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande skyndsamt, sedan den försunlige varder därom anmodad, må den, som lider men av försummelsen, jämlikt vattenlagen 12 kap. 16 § kalla två ojäviga män att hålla besiktning och äger, sedan bristen blivit av den vitsordad, att på den försumliges bekostnad verkställa arbetet.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrenande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppen, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva bestämd på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillägs erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas har ägoogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder

Genom arävnings har jordens värde med hänsyn till

dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsätt-
ning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning
för varje ågofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas des-
sa värden för fullt torrlagda ågofigurer, införda i kolumn
13 av värderingslängden. För ågofigurer, vilka äro belägna
lägre än 1.2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med bli-
vande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torr-
lagda, har en reducering av ovan angivna värden skett ef-
ter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd
med 1.2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägg-
ningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det
att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava
torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter fö-
retagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0.
För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare
avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd
från avloppen, vinner nytta av den i detta företag föreslagna
dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verk-
ställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den re-

geln följts, att all mark belägen under nuvarande me-
delvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick, värdelös
och sålunda komma genom fullständig torrläggning att för-
bättras till ur torrläggningssynpunkt förstegradig mark
medan mark belägen ovan den i momentet angående "Upp-
mätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt
redan lämna full avkastning, varför den ej genom företa-
gets utförande vinner någon förbättring, detta under för-
utsättning att inga andra omständigheter än otillfredsstäl-
lande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt
skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför be-
roende dels av det blivande värdet under förutsättning
av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den
försumpande vattenytan i avlopp, samt erhållits genom
multiplikering av jordens värde i fullt torrlagt skick
medels ett procenttal, som uträknats på grund av respek-
tive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De här-
genom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värde-
ringslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ågofigur med hänsyn till dess jttinnehåll beräknade och införda.

Efteruppskattning.

På grund av sjöbottnens beskaftenhet anse synemännen, att några landvinningar av värde ej uppkomma. Synemännen hava därför ej medtagit dessa i värderingen. Skulle mot förmodan landvinningarna anses hava något värde varden slutlig uppskattning utsatt att förättas efter företagets fullbordan. Vad markägare med avseende på denna har att iakttaga därom förordas i vattenlagen 10 kap. 77 och 78 §.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar en areal av sammanlagt 39,53 hektar.

Dess blivande värde utgör 30,488,10 kronor

" nuvarande " " 12.567,80 "

Förbättringsvärde sålunda

17.920,30 kronor

På sökandenas mark kommer en båtnad av 15.033,70

kronor, utgörande 83,89 % av hela båtnaden.

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till Konungens Befallningshavande erläggas en avgift av 1 krona för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 17.920,30 kronor skall till Konungens Befallningshavande erläggas ett belopp av 17,92 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillställas länsstyrelsen.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppens utvidgning föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd upprättats.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild

ersättningslängd härför upprättats och omfattar denna ersättning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarne äro upplagda eller om vallarne bortföras, ersättning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna för företaget.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ^{ej} utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarne eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete, äger han därefter åter frätt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarne.

För skada och intrång, som vid detta utlåtnas meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta

utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 i vattenlagen andra stycket stadgas.

Fiske.

Angående fisket har upplysningar vid undersökningen och vid dagens sammanträde inhämtats, varjämte även fiskerintendenten i Östra distriktet avgivet yttrande. Då i Lilla Träsket ej bedrives yrkesmässig fiskerinäring av någon större betydelse och då delägarne ej yrkat på några särskilda åtgärder för fiskets förbättring have några särskilda anordningar för fiskens bevarande ej företagits. Ej heller har någon ersättning för minskad tillgång till fisk ansetts erforderlig..

Allmänna intressen.

Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarkollegium har i skrivelse den 19 februari 1929 förklarat sig ej komma att förnärvarande föra talan för bevakande av det allmännas rätt och intressen.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den bätnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkärnas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den bätnad, hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrätningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas ett flertal fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. Deras lägen i plan samt deras höjder över antaget horisontalplan öro å såväl plan- som profilritningen angivna. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas desamma uppsätligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Stora Träsket.

Genom de här föreslagna åtgärderna ökas möjligheten för sänkning av Stora Träsket d.v.s. kostnaderna för en framtida eventuell sänkning av sjön komma att minskas. Då någon jordägare kring Stora Träsket ej är sökande till företaget och ej heller förenat sig med sökandena om företaget, kan varken prövning av förutsättningarne för Stora Träskets sänkning ske eller föreskrift om upptagande av dike till sjön lämnas. På grund härav har den mark kring Stora Träsket, för vilken Lilla Träskets

sänkning skulle medföra båtnad, ej modtagits i föreliggande

förslag.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol, adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

På föreliggande förslag avser sjösänkning skall utlåtande jämlikt vattenlagen 7 kap. 45 § underställas vattendomstolens prövning.

Snäckstavik den 26 februari 1930

Nils Risberg

Statens Lantbruksingenjör.

L.E. Nilsson

Gust. Ryberg

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

H. Petersen *H. Andersson*

Godkänd 15/6 1932

210
31

DIARIE Nr 15055
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
31 MAJ 1932

B e v i s

Över verkställd av-syning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 15 februari 1932.

Företagets namn Lilla Träskets torrlägningsföretag i Grödinge socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 29 maj 1931.

Lån från Statens avdikningslånefond 8.960.- kronor

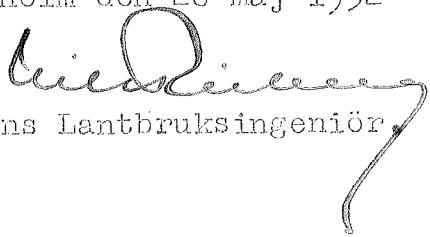
Statsbidrag från Statens avdikningsanslag 8.960.- "

Styrelsens ordförande Inspektör E.O. Öberg, Snäckstavik,
Tumba.

Avsyningen verkställdes av assistenten B. Almgren den 23 maj 1932.

Företaget befanns därvid vara i sin helhet utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 28 maj 1932

Statens Lantbruksingeniör.

